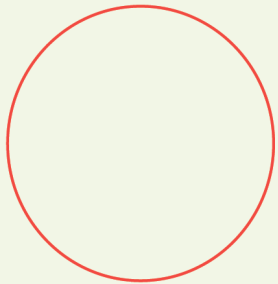

Підзвітність місцевих депутатів

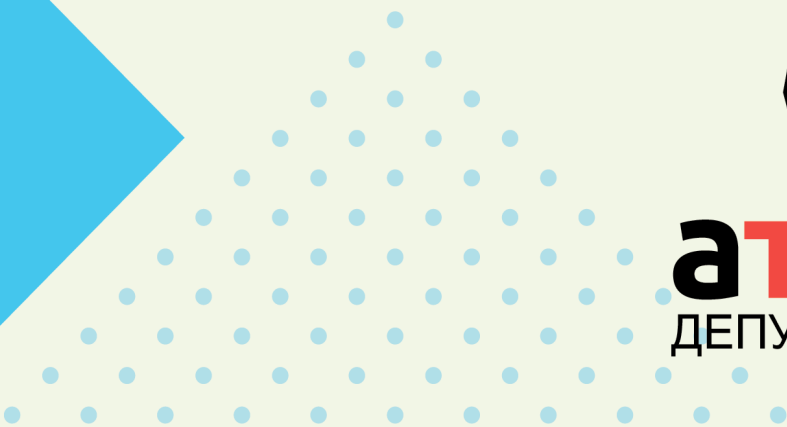
○ Досвід звітної кампанії за 2019 рік

Одеська міська рада

атестація
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Зміст

Вступ та методологія	3
Резюме	4
Практики звітування депутатів Одеської міської ради	6
Середні оцінки депутатів Одеської міської ради за підсумками VII скликання	10
Про «Атестацію депутатів місцевих рад»	12

Вступ та методологія

Громадська кампанія Атестація депутатів місцевих рад з 2015 року відстежує як місцеві депутати реалізують свої повноваження, а також надає зацікавленим місцевим депутатам сприяння в підвищенні рівня відкритості, прозорості, доброчесності та підзвітності своєї діяльності. Атестація депутатів місцевих рад охоплює весь комплекс здійснення прямих повноважень місцевих депутатів в частині відкритості, прозорості, доброчесності та підзвітності, який піддається оцінюванню на основі об'єктивних показників.

Восени 2020 року будуть обрані нові скликання місцевих рад. З огляду на завершення повноважень місцевих депутатів чинних скликань, організація місцевими депутатами звітних кампаній набуває особливої ваги в частині надання громадянам інформації, необхідної для оцінки ними діяльності своїх місцевих представників. Особливу вагу для громадян, вочевидь, мають звіти тих місцевих депутатів, які будуть боротись за депутатські мандати на місцевих виборах 2020р.

Очевидно, що викликом 2020р. є загальнонаціональний карантин, який може мати вплив на організацію звітів депутатів за 4-й рік повноважень. Атестація депутатів місцевих рад зацікавлена в тому, щоб безпекові заходи якомога менше обмежували демократичні практики та, відповідно, можливості громадян у взаємодії з обраними представниками в місцевих радах. Зокрема, з цією метою експерти кампанії «Атестація депутатів місцевих рад» пропонували місцевим депутатам підготовлений для них огляд технологічних рішень, які можуть допомогти виконати свій обов'язок і прозвітувати перед громадою.

Враховуючи згадані передумови цей звіт присвячено огляду практик звітування перед громадою депутатів Одеської міської ради за результатами четвертого року повноважень.

Основою для цього аналізу була кампанія звітування депутатів про свою діяльність за четвертий рік повноважень, яка розпочалась наприкінці 2019 року. Кінцевою точкою оцінювання депутатської звітності є 01 вересня 2020 року. Цей **звіт містить актуалізовану інформацію про звітування депутатів** в порівнянні з інформацією, яка надавалась в підсумковому оцінюванні за результатами четвертого року повноважень. Підсумки персональної діяльності депутатів місцевих рад за четвертий рік повноважень були оприлюднені в травні 2020 року. В частині оцінки звітування кінцевою датою було 30 квітня 2020 року. З підсумковими звітами за четвертий рік повноважень можна ознайомитись в розділі [Аналітичні звіти](#) на сайті Атестації місцевих депутатів.

В частині звітних кампаній місцевих депутатів цей звіт охоплює питання:

- Нормативно-правового та організаційного забезпечення звітування депутатів з боку міської ради;
- Загальних відомостей про депутатів, які виконали вимогу закону щодо звітування;
- Практик організації публічних звітів депутатами;
- Впливу карантину на організацію публічних звітів депутатами;
- Змістовного наповнення звітів;
- Забезпечення підзвітності використання коштів депутатських фондів.

Джерелами інформації для аналізу практик звітування місцевих депутатів виступали:

- офіційні сайти міських рад;
- персональні сайти депутатів та сайти партій;
- офіційні сторінки депутатів, фракцій та партій у соціальних мережах;
- повідомлення у засобах масової інформації щодо звітування депутатів;
- інформація, яку надавали депутати та їх помічники;
- відповіді на запити на публічну інформацію.

Резюме

Загальні вимоги щодо обов'язку звітування депутатів Одеської міської ради визначено Статутом міста Одеси та Регламентом Одеської міської ради. Так, депутати міської ради не рідше одного разу на рік зобов'язані звітувати перед міською громадою про свою діяльність за попередній календарний рік протягом першого кварталу року, наступного за звітним. Окремого локального нормативно-правового акту, що врегульовує процедури звітування депутата про свою діяльність, терміни такого звітування, спосіб інформування виборців про проведення звіту, вимоги до структури та змісту звітів, а також реальні механізми участі громадян у звітних кампаніях депутатів, міською радою не затверджено.

- **Станом на 01 вересня 2020 року більшість депутатів Одеської міської ради виконали вимогу щодо оприлюднення звіту про результати своєї діяльності. Проте проведення публічних звітних кампаній так і не стала трендом серед депутатів Одеської міської ради VII скликання.**

Прозвітували про свою діяльність протягом четвертого року повноважень 41 з 64 депутатів міської ради. Оприлюднено на Депутатському порталі звіти 39 депутатів, ще два депутати Віктор Новак та Вадим Терещук оприлюднили свої звіти на особистих сторінках у соціальній мережі Facebook.

З тих депутатів, які підготували звіти, тільки щодо 21 депутата (або 51% серед тих, хто прозвітував) наявна підтверджена інформація про проведення публічних заходів зі звітування на зустрічах з виборцями.

Три депутатки Ольга Квасніцька, Лілія Леонідова та Ганна Позднякова завчасно анонсували про проведення своїх звітних кампаній у соціальних мережах та запрошували всіх охочих взяти участь у заходах.

- **Карантинні обмеження частково у зв'язку із заходами по запобіганню поширення захворювання на COVID-19 частково могли вплинути на організацію публічних зустрічей депутатів із громадянами. Проте жоден з депутатів міської ради не скористався пропозиціями громадської кампанії «Атестація депутатів місцевих рад» стосовно організації звітних кампаній в онлайн форматі.**

Так, більшість депутатів, які підготували звіти, проте не провели публічне звітування перед виборцями, зазначали основною перешкодою оголошену заборону на проведення масових заходів під час карантину.

Проте, якщо порівнювати відсоток проведених публічних заходів минулого року (33% з тих, хто підготував звіти) з відсотком таких заходів протягом четвертого року повноважень (51%) можна констатувати, що карантинні обмеження не є основною причиною при організації публічних заходів. Окрім того, жоден депутат не скористався надісланими рекомендаціями "Атестації депутатів місцевих рад" щодо проведення альтернативних публічних звітних заходів під час карантину (проведення "прямих ефірів" у Facebook тощо).

- **Дотримання вимог щодо змісту звітів депутатів Одеської міської ради є найменш поширеною складовою щодо вимог підзвітності, яких дотримувались депутати. Найбільш поширеною складовою, якій приділяли увагу депутати міської ради – є повідомлення про діяльність у виборчому окрузі. При цьому Одеська міська рада не приймала рішень щодо закріплення депутатів ради за конкретними територіальними виборчими округами, а за результатами місцевих виборів 2015 року були виборчі округи, в яких не було обрано жодного депутата, або, навпаки, обрано одразу декілька депутатів.**

Законом України "Про статус депутатів місцевих рад" встановлено вимоги щодо змісту звітів депутатів. З 41 звіту п'яти вимогам відповідають змісти звітів лише восьми депутатів. Зміст половини звітів депутатів (20) відповідає лише трьом вимогам законодавства. В усіх підготовлених звітах міститься інформація про діяльність депутатів у виборчому окрузі та про виконання доручень виборців.

Найменше уваги у своїх звітах депутати приділяють інформуванню про діяльність у раді та в її органах, про прийняті радою та її органами рішення, про хід їх виконання та про особисту участь в обговоренні, прийнятті та в організації виконання рішень ради, її органів.

- **За результатами звітної кампанії 2019 року майже половина депутатів розмістила в своїх звітах інформацію про використання коштів депутатського фонду.**

Одеською міською радою щороку у складі бюджету розвитку формується депутатський фонд. Кошти депутатського фонду розподіляються рівними частками на кожного депутата. У 2019 році обсяг коштів депутатського фонду становив 96 мільйонів гривень (по 1,5 мільйона гривень на кожного депутата). За результатами четвертого року повноважень Одеської міської ради інформація про використання коштів депутатського фонду наявна у 29 з 41 оприлюдненого звіту депутатів. Переважна більшість з цих 29 депутатів інформує про об'єкти, на які спрямовує кошти свого фонду, в розрізі адрес таких об'єктів (та/або кількості об'єктів) із зазначенням вартості робіт, проведених коштом фонду. Звіт робочої групи, що створена міською радою, щодо використання коштів депутатського фонду у 2019 році не оприлюднено на офіційному сайті міста. Проте така інформація доступна за запитом про доступ до публічної інформації.

Практики звітування депутатів Одеської міської ради

- **Нормативні та організаційні засади для звітних кампаній депутатів Одеської міської ради**

Згідно з частиною першою статті 16 Закону України "Про статус депутатів місцевих рад" депутат місцевої ради періодично, але не рідше одного разу на рік, зобов'язаний звітувати про свою роботу перед виборцями відповідного виборчого округу, об'єднаннями громадян. Рада визначає орієнтовні строки проведення звітів депутатів місцевої ради перед виборцями. Згідно з частиною четвертою цієї статті Закону депутат місцевої ради не пізніше як за сім днів повідомляє виборців про час і місце проведення звіту через місцеві засоби масової інформації або в інший спосіб.

Одеською міською радою не затверджено окремого локального нормативно-правового акту, що врегульовує процедури звітування депутата за свою діяльність, терміни такого звітування, спосіб інформування виборців про проведення звіту, вимог до структури та змісту звітів, а також реальні механізми участі громадян у звітних кампаніях депутатів.

Нормативно-правовими актами Одеської міської ради визначено загальні вимоги щодо обов'язку звітування депутатів. Так, пунктом три статті 28 Статуту територіальної громади міста Одеса¹ встановлено, що депутати міської ради не рідше одного разу на рік звітують перед міською громадою про свою діяльність за попередній календарний рік протягом першого кварталу року, наступного за звітним. Депутати міської ради звітують про свою діяльність на відкритих зустрічах з членами міської громади. Вони можуть, за потребою, звітувати на пленарних засіданнях міської ради, громадських слуханнях, зустрічах з представниками засобів масової інформації, а також в інший спосіб, передбачений законодавством України. Згідно зі статтею п'ятою Регламенту Одеської міської ради² депутат зобов'язаний не рідше одного разу на півроку інформувати виборців про роботу ради та її органів, про виконання планів і програм економічного і соціального розвитку, інших міських програм, бюджету міста, рішень ради та доручень виборців. Також періодично, але не рідше одного разу на рік, депутат зобов'язаний звітувати про свою роботу перед виборцями.

За результатами моніторингу діяльності депутатів Одеської міської ради сьомого скликання протягом 2017-2020 років можна констатувати, що системно впровадженням та ефективним механізмом є лише оприлюднення звітів депутатів на Депутатському порталі³.

- **Загальні відомості про звітну кампанію за результатами четвертого року повноважень**

Станом на 01 вересня 2020 року прозвітували про свою діяльність у 2019 році тільки 41 з 64 депутатів Одеської міської ради. З 41-го депутата, що підготували звіти, два депутати не поінформували раду про свої звітні кампанії, відповідно, їх звіти не оприлюднено на Депутатському порталі. Так, Віктор Новак⁴ і Вадим Терещук⁵ оприлюднили свої звіти у соціальній мережі Facebook.

У порівнянні з останнім моніторингом (30 квітня 2020р.) кількість депутатів, що підготували свої звіти за четвертий рік повноважень, збільшилася на 16%. Так, якщо у квітні місяці було оприлюднено звіти 31 депутата, то станом на 01 вересня 2020 року свої звіти підготовлено та оприлюднено вже 41 депутатом.

¹ <https://omr.gov.ua/ua/open-city/statute/>

² <https://omr.gov.ua/ru/acts/council/77409/>

³ <https://deputat.odessa.ua>

⁴ <https://cutt.ly/BfTLzff>

⁵ <https://cutt.ly/rfTLcH4>

- **Організація публічних звітів депутатами**

З 41 депутата, які мають звіти за 2019 рік, провели публічний захід перед виборцями лише 21. Тобто, половина депутатів, які підготували звіти, не організували публічне звітування перед виборцями. Більшість з цих депутатів зазначили причиною, через яку не вдалося провести публічне звітування, оголошення всеукраїнської заборони щодо проведення масових заходів у зв'язку з пандемією коронавірусу.

Важливим чинником відкритості та прозорості діяльності депутата є інформування громадян про свою діяльність, в тому числі і про публічні заходи щодо звітування. Однак, в Одеській міській раді повністю відсутня практика анонсування виборців про дату, час та місце проведення публічного заходу депутата щодо звіту про свою діяльність. Наразі тільки три депутатки, Ольга Квасніцька⁶, Лілія Леонідова⁷ та Ганна Позднякова⁸, при організації звітних заходів завчасно анонсували дату, час та місце їх проведення на особистих сторінках у соціальній мережі Facebook. Це відбувалось разом з одночасним запрошенням всіх охочих взяти участь у представленні звітів. Відносно інших 18 депутатів, які провели публічні заходи зі звітування, не зафіксовано таких механізмів інформування виборців про свої звітні кампанії. Інформація про анонс щодо дати, часу і місця проведення заходів звітування депутатами не оприлюднюється ані на офіційному сайті ради, ані на інших інформаційних майданчиках з загальним доступом для виборців або представників ЗМІ.

На відміну від минулого року, спільних звітних заходів за участі фракцій або партій щодо звітування про діяльність протягом четвертого року повноважень не відбувались.

- **Вплив карантину на організацію публічних звітів депутатами**

Загалом, звітні кампанії депутатів Одеської міської ради за попередній рік починаються наприкінці грудня та завершуються в березні. Оголошення національного карантину у березі 2020 року припало на активну фазу проведення депутатами публічних заходів зі звітування. Тут варто зазначити, що минулого року, коли карантинних обмежень не було, відсоток проведених публічних звітів був не високим. Лише 33% депутатів з тих, що підготували звіти, провели публічні заходи. За свою діяльність протягом четвертого року повноважень на публічних заходах прозвітували 51% депутатів з тих, хто підготував звіти. Таким чином можна констатувати, що карантинні обмеження не є суттєвою перешкодою для проведення публічних звітів. Більш вагомою складовою у проведенні публічних звітних кампаніях є особиста відповідальність депутатів перед виборцями.

Жоден депутат не скористався рекомендаціями експертів кампанії "Атестація депутатів місцевих рад" щодо проведення альтернативних публічних звітних заходів під час карантину. В цих рекомендаціях також були надіслані детальні інструкції щодо проведення звіту, наприклад, через трансляцію "прямого ефіру" зі своєї сторінки у Facebook тощо.

- **Змістовне наповнення звітів депутатів**

Згідно з частиною другою статті 16 Закону України "Про статус депутатів місцевих рад" звіт депутата місцевої ради повинен містити відомості про його діяльність у раді та в її органах, до яких його обрано, а також про його роботу у виборчому окрузі, про прийняті

⁶ <https://cutt.ly/TfTV67R>

⁷ <https://cutt.ly/yfTBnxu>

⁸ <https://cutt.ly/7fTBtby>

радою та її органами рішення, про хід їх виконання, про особисту участь в обговоренні, прийнятті та в організації виконання рішень ради, її органів, а також доручень виборців свого виборчого округу.

З оприлюднених звітів відповідає всім п'яти вимогам, встановлених законодавством, звіти восьми депутатів. Чотирьом критеріям відповідають звіти шести депутатів, трьом критеріям – звіти 20 депутатів, двом критеріям відповідає зміст звітів семи депутатів.

Всі депутати у своїх звітах оприлюднюють інформацію про свою роботу у виборчому окрузі та про виконання доручень виборців. Як свідчать результати моніторингу, найменше уваги у своїх звітах депутати приділяють інформуванню про діяльність у раді та в її органах, про прийняті радою та її органами рішення, про хід їх виконання та про особисту участь в обговоренні, прийнятті та в організації виконання рішень ради, її органів.

• **Звітування про використання коштів депутатського фонду**

Рішенням Одеської міської ради від 28.02.2012р. №1706-VI затверджено "Положення про депутатський фонд Одеської міської ради"⁹, де визначено процедуру формування депутатського фонду, порядок використання коштів та контролю за їх використанням. Відповідно до Положення депутатський фонд щорічно формується у складі видатків бюджету розвитку при затвердженні радою рішення "Про бюджет міста" на поточний рік. Розмір депутатського фонду не може перевищувати 10% обсягу бюджету розвитку. Депутатський фонд може бути використаний тільки на витрати капітального характеру, що можуть здійснюватися з бюджету м.Одеси. Кожен депутат має право на використання рівної частини фонду та на внесення пропозицій щодо напрямів використання. Для розгляду пропозицій депутатів щодо використання коштів депутатського фонду створюється робоча група, склад якої затверджує Одеська міська рада з дотриманням представництва депутатських фракцій і позафракційних депутатів. На підставі звернень виборців депутат приймає рішення про використання своєї частини депутатського фонду і подає відповідні документи до робочої групи не пізніше 01 квітня поточного року. Протягом 15 днів робоча група приймає рішення щодо результатів розгляду документів та повідомляє про нього депутата. На підставі рекомендацій робочої групи вносяться зміни в бюджет міста на поточний рік. Депутат має право контролювати виконання свого звернення щодо використання депутатського фонду на всіх етапах його виконання. За підсумками року робоча група надає інформацію про використання коштів депутатського фонду та оприлюднює його відповідно до вимог чинного законодавства.

На офіційному сайті Одеської міської ради розроблено розділ "Депутатський фонд"¹⁰, де оприлюднено рішення про затвердження Положення про використання коштів та звіти робочої групи про використання коштів депфонду за результатами бюджетного року. Проте, наразі в розділі оприлюднено звіт робочої групи лише за 2018 рік. Повна інформація про використання коштів депфондів у 2019 та 2020 роках надається Одеською міською радою у відповідь на запит про доступ до публічної інформації¹¹.

Відповідно до рішення Одеської міської ради від 12.12.2018р. № 3991-VII "Про бюджет міста Одеси на 2019 рік"¹² у 2019 році обсяг коштів депутатського фонду становив 96 мільйонів гривень (по 1,5 мільйона гривень на кожного депутата). Цікаво, що протягом всієї каденції розмір депутатського фонду Одеської міської ради сьомого скликання збільшився у чотири рази (з 32 мільйонів гривень у 2017 році до 128 мільйонів гривень у 2020 році).

⁹ <https://omr.gov.ua/ru/acts/council/40014/>

¹⁰ <https://omr.gov.ua/ru/city/council/deputy-fund/>

¹¹ <https://attestation.in.ua/article/299>

¹² <https://omr.gov.ua/ru/acts/council/113555/>

За результатами четвертого року повноважень Одеської міської ради інформація про використання коштів депутатського фонду наявна у 29 з 41 оприлюдненого звіту. Майже абсолютна більшість з цих 29 депутатів інформує про об'єкти, на які спрямовує кошти свого фонду, в розрізі адрес таких об'єктів (та/або кількості об'єктів) із зазначенням вартості робіт, проведених коштом фонду.

Середні оцінки депутатів Одеської міської ради за підсумками VII скликання

Депутат	Середня оцінка
Александрочкін Олександр	3
Аміци Олександр	4
Балух Денис	3
Беженар Вячеслав	3
Бриндак Олег	4
Варавва Людмила	3
Варещенко Володимир	3
Вишняков Дмитро	4
Гапуніч Валентин	3
Гіганов Богдан	4
Голдаков Сергій	3
Гончарук Оксана	5
Горін Олексій	4
Григор'єв Денис	4
Данилко Наталія	3
Етнарівич Олег	4
Єремиця Олексій	5
Захаров Олександр	4
Звягін Олег	4
Іваницький Олександр	4
Ієремія Василь	3
Іонов Петро	3
Іоргачов Вадим	3
Камінкер Олег	4
Квасніцька Ольга	5
Кіреєв Володимир	3
Кісловський Андрій	3
Кісловський Олексій	2
Коваль Денис	4
Корнієнко Володимир	4
Крикливий Микола	3
Крук Юрій	3

Депутат	Середня оцінка
Кулакевич Ольга	4
Куценко Ірина	3
Леонідова Лілія	4
Лозовенко Марина	4
Малихіна Тетяна	4
Матвеев Олександр	3
Мозолєв Ілля	3
Наконечна Антоніна	3
Наумчак Віктор	2
Неугодніков Андрій	3
Нікогосян Левон	4
Новак Віктор	4
Орлов Олександр	4
Осауленко Світлана	4
Палпатін Дмитро	3
Пеструєв Дмитро	3
Підгородинський Вадим	3
Плаксій Тетяна	3
Позднякова Ганна	5
Потапський Олексій	3
Рогачко Лілія	4
Себова Людмила	4
Совік Олег	3
Стась Едуард	4
Страшний Сергій	3
Танцюра Дмитро	3
Терещук Вадим	5
Терновський Андрій	3
Фокіна Олена	3
Шеремет Олександр	4
Шкрябай Василь	3
Шумахер Юрій	3

Про «Атестацію депутатів місцевих рад»

Для чого ми існуємо: Щоб підвищувати відповідальність депутатів місцевих рад та допомагати громадянам дізнаватись більше про їх місцевих обранців

На що ми націлені

- збільшення доступності інформації про всі аспекти реалізації повноважень місцевих депутатів, охоплених кампанією Атестація депутатів місцевих рад;
- покращення показників відповідності діяльності депутатів місцевих рад, охоплених кампанією, стандартам відкритості, прозорості, доброчесності, підзвітності;

Наша маленька історія:

Започатковано в 2015р. в Одесі.

Апробовано в 2016р. в 7-ми місцевих радах Одеської обл., включаючи Одеську міську та Одеську обласну.

З 2017р. разом з партнерами кампанія реалізується в 8-ми обласних центрах;

З 2018р. разом з партнерами реалізується в 15-ти обласних центрах та Києві.

Географія: Одеська область (загалом та міста Одеса, Ізмаїл, Рені, Білгород-Дністровський, Роздільна), Вінниця, Івано-Франківськ, Київ, Кропивницький, Львів, Луцьк, Миколаїв, Полтава, Рівне, Суми, Харків, Херсон, Хмельницький, Черкаси та Чернігів.

Що ми робимо в рамках ініціативи:

- Безперервне спостереження за діяльністю депутатів місцевих рад по показникам відкритості та прозорості, підзвітності та доброчесності;
- Персональна, виражена у доступному форматі оцінка річних результатів діяльності місцевих депутатів;
- Експериментальна перевірка здійснення прийому виборців місцевими депутатами;
- Буклети та онлайн-мапи для кожного залученого міста з актуальною та перевіреною інформацією про контакти місцевих депутатів, адреси та графік проведення прийому;
- Опитування експертів для збалансування оцінювання по об'єктивним показникам;
- Персональні рекомендації кожному депутату за підсумками спостереження та оцінки;
- Символічні нагороди найкращим депутатам;
- Щомісячне інформування про діяльність місцевих депутатів кожного міста;
- Інформаційно-просвітницькі заходи для молоді: дискусії та міні-квізи;
- Публічні: прес-конференції по результатам експериментальної перевірки здійснення прийому виборців, круглі столи для обговорення підсумків оцінювання;
- Створення та поширення реєстрів приватних інтересів 12 міських рад обласних центрів
- Навчання для депутатів з питань підвищення стандартів своєї діяльності
- Просування змін до нормативно-правових актів місцевих рад, які сприяють комплексному вирішенню проблем відповідальності місцевих депутатів

- Надання персональних консультацій місцевим депутатам з питань підвищення стандартів своєї діяльності

Сайт ініціативи

<https://attestation.in.ua>

Facebook:

[сторінка кампанії Атестації місцевих депутатів](#)

До кого звертатись:

Одеська область та реалізація кампанії в цілому

[Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України»](#)

Вінниця

[Громадська організація "Центр громадської активності "Результат"](#)

Дніпро

[Громадська організація «Інститут Громадської Експертизи»](#)

Івано-Франківськ

[Громадська Організація "Центр Політичних Студій](#)

Київ

[Антикорупційна платформа "Інтегриті ЮА"](#)

Кропивницький

[ГО «Асоціація політичних наук»](#)

Львів

[ОПОРА Львів](#)

Луцьк

[Центр Політичного Аналізу та Виборчого Консалтингу](#)

Миколаїв

[ГО «Агентство економічного розвитку»](#)

Полтава

[ГО «Полтавська платформа»](#)

Рівне

[ОПОРА Рівне](#)

Суми

[ГО «Центр суспільних досліджень»](#)

Харків

[ОПОРА Харків](#)

Херсон

[ХОГО Причорноморський центр політичних та соціальних досліджень](#)

Хмельницький

[ГО «Хмельницька ініціатива»](#)

Черкаси

[Черкаська обласна організація «Комітет виборців України»](#)

Чернігів

[ГО «Агенція міських ініціатив»](#)